

ULUSAL TURİZM KONGRELERİNDE GASTRONOMİ VE MUTFAK SANATLARI ALANI İLE İLGİLİ YAYINLANAN BİLDİRİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Gökhan Yılmaz¹

ÖZET

Çalışmada, 2009-2015 yılları arasında Ulusal Turizm Kongrelerinde gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili yayınlanan bildirilerin belirli parametreler çerçevesinde bibliyometrik yöntemle incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda 10. ve 16. Ulusal Turizm Kongresi dahil olmak üzere 7 kongrenin elektronik bildiriler kitabı taranmış, gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili yayınlanan 63 bildiriye erişim sağlanmıştır. Erişim sağlanan bildiriler bir istatistik program aracılığıyla analiz edilmiş ve ilgili parametreler frekans ve yüzde değerleri yardımı ile açıklanmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara göre en fazla bildirinin 16. Ulusal Turizm Kongresi'nde yayınlandığı, ortalama sayfa sayısının 14,1 ve ortalama kaynak sayısının da 23,8 olduğu tespit edilmiştir. Genellikle yabancı kaynakların ve kitaplardan ziyade makalelerin tercih edildiği görülmektedir. Görgül araştırma türünün daha çok benimsendiği, araştırma yaklaşımı olarak nicel araştırma ve veri toplama yöntemi olarak da anket yönteminin ağırlıkta olduğu dikkat çekmektedir. Bildiri başına ortalama 2,4 yazarın düştüğü, toplamda 157 yazarın katkı sağladığı ve yardımcı doçent unvanına sahip yazarların daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır. Diğer taraftan çalışmalara en fazla katkı sağlayan yazarların Mersin Üniversitesi bünyesinde çalıştığı ve birim olarak da Turizm Fakültesi'nde görev yapan akademisyenlerin sayısının ağırlıkta olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ulusal Turizm Kongresi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları, Yiyecek İçecek İşletmeciliği, Bibliyometrik Analiz

ANALYSIS OF PUBLISHED PAPERS IN NATIONAL TOURISM CONGRESS PROCEEDINGS IN THE FIELD OF GASTRONOMY AND CULINARY ARTS

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the papers in the field of gastronomy and culinary arts presented on National Tourism Congresses in the period from 2009-2015 according to the specific parameters of bibliometrics analysis. In this context, starting from 10th to 16th National Tourism Congress, total of 7 congress proceedings in electronic form were reviewed and 63 studies in the gastronomy and culinary field were derived. The accessed papers were analyzed with statistical program and relevant parameters were explained through frequency and percentage values. According to the obtained results, the most of the papers were published at 16th National Tourism Congress, average page number was 14,1 and average reference number was 23,8. It can be noticed that generally foreign sources were referred in the studies. Empirical studies with quantitative research approach and survey as a data collection method were prevailing. Total of 157 authors contributed to the congress proceedings with 2,4 writers per paper on average and most of them holding the assistant professor title.

¹Arş. Gör. Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi - gokhanyilmaz@akdeniz.edu.tr

On the other hand, results have shown that most of the authors were from Mersin University with most of the contributors working at Tourism Faculty.

Keywords: National Tourism Congress, Gastronomy and Culinary Arts, Food & Beverage Management, Bibliometrics Analysis

GİRİŞ

Kongre, uzmanlık gerektiren bilimsel alanlarda veya meslek kollarında belirli bir konuda bilgi alışverişini amaçlayan ve özellikle toplanılan yerin dışından gelen kişilerin katılımı ile meydana gelen ve bir program çerçevesinde bir veya birden fazla güne sınırlandırılmış toplantılar (Aymankuy, 2010) şeklinde tanımlanmaktadır. Kongreler, ulusal ve uluslararası kongreler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Ulusal kongreler, uluslararası kongrelere göre daha kısa süren, ulaşım ve konaklama tercihleri açısından daha farklı taleplere sahip katılımcıların bulunduğu ve genellikle kongrenin yapıldığı ülkenin vatandaşlarının katıldığı toplantılar olma özelliği taşımaktadır (Aksu, Yılmaz ve Gümüş, 2013). Ulusal turizm kongreleri, dünyada ve Türkiye'deki gelişmeler ve eğilimler doğrultusunda yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde turizmi geliştirmeye yönelik politik, ekonomik ve işletmecilik konularının ortaya konulması, sorunlarının belirlenmesi ve çözüm önerilerinin oluşturulmasına katkı sağlamak amacıyla yapılmaktadır (Çakıcı, 2009).

Türkiye'de turizm alanında önde gelen bilimsel kongrelerden biri olan ve ilk kez 1990 yılında düzenlenen Ulusal Turizm Kongresi, akademisyen, sektör temsilcileri gibi çeşitli paydaşları bir araya getirmesi, turizmin güncel gelişmelerinin paylaşımının sağlanması ve sorunların tartışılmasına imkan vermesi açısından önem göstermektedir (Albayrak, 2012). Ulusal Turizm Kongresi'nin tarihsel gelişimine bakıldığında 1990-1998 yılları arasında aralıksız devam ettiği ve 1999 yılında çeşitli nedenlerden dolayı kesintiye uğradığı dikkat çekmektedir. Belirli bir sürenin ardından 2009 yılında Mersin Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu ev sahipliğinde Ulusal Turizm Kongresinin tekrar düzenlenmeye başladığı ve farklı üniversiteler tarafından kongrenin devam ettirildiği görülmektedir. Bu bağlamda Ulusal Turizm Kongrelerinin gerçekleştiği yıl, düzenleyen kurum, düzenlenen yer ve sunulan bildiri sayıları Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1: Ulusal Turizm Kongrelerine İlişkin Bilgiler

Ulusal Turizm Kongresi (UTK)	Yıl	Düzenleyen Kurum	Düzenlenen Yer	Bildiri Sayısı
1. Ulusal Turizm Kongresi	1990	Dokuz Eylül Üniversitesi	Kuşadası / Aydın	32
2. Ulusal Turizm Kongresi	1991	Dokuz Eylül Üniversitesi	Kuşadası / Aydın	35
3. Ulusal Turizm Kongresi	1992	Adnan Menderes Üniversitesi	Kuşadası / Aydın	20
4. Ulusal Turizm Kongresi	1993	Adnan Menderes Üniversitesi	Kuşadası / Aydın	29
5. Ulusal Turizm Kongresi	1994	Adnan Menderes Üniversitesi	Kuşadası / Aydın	12
6. Ulusal Turizm Kongresi	1995	Adnan Menderes Üniversitesi	Kuşadası / Aydın	30
7. Ulusal Turizm Kongresi	1996	Adnan Menderes Üniversitesi	Kuşadası / Aydın	28
8. Ulusal Turizm Kongresi	1997	Adnan Menderes Üniversitesi	Kuşadası / Aydın	23
9. Ulusal Turizm Kongresi	1998	Adnan Menderes Üniversitesi	Kuşadası / Aydın	12
10. Ulusal Turizm Kongresi	2009	Mersin Üniversitesi	Mersin	119
11. Ulusal Turizm Kongresi	2010	Adnan Menderes Üniversitesi	Kuşadası / Aydın	72
12. Ulusal Turizm Kongresi	2011	Düzce Üniversitesi	Akçakoca / Düzce	67
13. Ulusal Turizm Kongresi	2012	Akdeniz Üniversitesi	Antalya	80
14. Ulusal Turizm Kongresi	2013	Erciyes Üniversitesi	Kayseri	81
15. Ulusal Turizm Kongresi	2014	Gazi Üniversitesi	Ankara	112
16. Ulusal Turizm Kongresi	2015	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	Çanakkale	108

Ulusal Turizm Kongreleri, düzenli bir şekilde yapıldığından dolayı kongre kitapları da bir süreli yayın olarak değerlendirilmektedir (Çakıcı, Yıldırım ve Karacaoğlu, 2013). Belirli bir alanda alanyazının gelişimini ortaya koymak ve araştırmacılara yol göstermek için özellikle süreli yayınların değerlendirilmesinde bibliyometri çalışmalarından faydalanılmaktadır. İlgili alanyazın incelendiğinde genellikle bibliyometrik çalışmaların turizm genelinde yoğunlaştığı ve son zamanlarda gastronomi ya da mutfak sanatları veya yiyecek ve içecek işletmeciliği alanında bu tür çalışmaların sayısının artmaya başladığı görülmektedir. Diğer taraftan ulusal yazın incelendiğinde Ulusal Turizm Kongrelerinde yayınlanan bildiriler üzerine çok az sayıda çalışma (Çakıcı, Yıldırım ve Karacaoğlu, 2013; Şahin ve Acun, 2015) olduğu dikkat çekmektedir. Ancak bu çalışmaların da gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili olmadığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda bu çalışmada, 2009-2015 yılları arasında düzenlenen Ulusal Turizm Kongrelerinde gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili yayınlanan bildirilerin çeşitli parametreler çerçevesinde bibliyometrik yöntemle incelenmesi amaçlanmaktadır. Tüm bunların ışığında bu çalışma ile turizm alanında önde gelen bir kongre olan Ulusal Turizm Kongrelerinde gastronomi ve mutfak sanatları alanında yayınlanan bildirilerin bibliyometrik profilinin çıkarılması ile alanyazındaki eksikliğin giderileceği düşünülmektedir.

Kavramsal Çerçeve

Bilimsel çalışmaların belirli zamanlarda incelenmesi, çalışmaların nicelik ve nitelik bakımından gelişimlerinin ortaya konulması ve değerlendirilmesi açısından önem arz etmektedir (Kozak, 2001; Law ve Cheung, 2008; Çiçek ve Kozak, 2012). Bu bağlamda bilimsel çalışmaların incelenmesinde ve değerlendirilmesinde kullanılan yöntemlerden biri de bibliyometri araştırmaları olarak görülmektedir (Raisig, 1962; Garfield, 1972). Bibliyometri kitap, dergi, makale gibi bilimsel bilgi paylaşım araçlarının matematiksel ve istatistiksel tekniklerle incelenmesi (Pritchard, 1969; Diodato, 1994; Evren ve Kozak, 2012) şeklinde tanımlanmaktadır. Al ve Coştur'a (2007) göre bibliyometri sayım yapmaya dayalı bir inceleme alanı olarak belirtilmektedir. Bilimsel yayınlar yazar bilgisi, yayımlandığı dergi ya da konferans bilgisi, yayın bilgisi gibi belirli bibliyometrik özellikler çerçevesinde analiz edilmektedir (Al ve Tonta, 2004; Yalçın, 2010; Ulu ve Akdağ, 2015). Aslında bibliyometri araştırmaları belgelerin ya da yayınların belirli özelliklerinin analiz edilmesi ve bu bağlamda çeşitli bulguların elde edilmesi esasına dayanmaktadır (Al ve Coştur, 2007). Bibliyometri araştırmaları ile araştırmacılar hem bir bilim alanının gelişim sürecini değerlendirebilmekte hem de geleceğe yönelik çıkarımlarda bulunulabilmektedir (Kozak, 1995; Daim, Rueda, Martin ve Gerdri, 2006).

Araştırmacıların ya da kurumların ilgili alanyazına katkısının tespit edilmesi ve araştırma performanslarının değerlendirilmesi gibi nedenlerle bibliyometrik araştırmaların turizm çalışmalarında giderek yaygın bir şekilde kullanılmaya başlandığı görülmektedir (Hall, 2011; Yüncü ve Kozak, 2012; Özel ve Kozak, 2012a; 2012b). Uluslararası yazın incelendiğinde turizm ile ilgili çok sayıda bibliyometrik araştırmanın (Sheldon, 1991; Kim, 1998; Baloglu ve Assante, 1999; Park, Philips, Canter ve Abbott, 2011; Palmer, Sese ve Montano, 2005; McKercher, 2007; Ma ve Law, 2009) olduğu dikkat çekmektedir. Söz gelimi, Sheldon (1991) Journal of Travel Research, Annals of Tourism Research ve Tourism Management dergilerinde 1980-1989 yılları arasında yayınlanan makaleleri yazarlar, yazarların unvanları ve çalıştıkları kurumları açısından incelemektedir. Kim (1988) tarafından yapılan çalışmada da Annals of Tourism Research ve Journal of Tourism Research dergilerinde yayınlanan makaleler çeşitli parametreler çerçevesinde ele alınmaktadır. Benzer

bir şekilde Palmer, Sese ve Montano (2005) da 1998-2002 yılları arasında turizm ile ilgili çeşitli dergilerde yayınlanan 1790 makaleyi belirli değişkenler açısından değerlendirmektedir. Gastronomi ve mutfak sanatları ya da yiyecek içecek işletmeciliği alanında yapılan çalışmalara bakıldığında ise bibliyometrik araştırmaların (Vijay ve Raghavan, 2007; Sanchez, Garcia, Rama ve Vazquez, 2016) sayısının yok denecek kadar az sayıda olduğu dikkat çekmektedir. Söz gelimi, Vijay ve Raghavan (2007) tarafından yapılan çalışmada Journal of Food Science and Technology dergisinde 2000-2004 yılları arasında yayımlanan 779 makale yazar sayısı, atıf sayısı, atıf verilen yayınların türü, yazarların coğrafik dağılımları gibi çeşitli parametreler çerçevesinde incelenmektedir. Benzer bir şekilde Sanchez, Garcia, Rama ve Vazquez (2016) tarafından yapılan araştırmada da şarap turizmi ile ilgili 1984-2014 yılları arasında yayınlanan 166 makalenin bibliyometrik profili ortaya konulmaktadır.

Ulusal alanyazın incelendiğinde ise turizm ile ilgili bibliyometrik çalışmaların Kozak (1994) tarafından yapılan çalışma ile başladığı görülmektedir. Bu bağlamda Kozak (1994) tarafından yapılan çalışmada 1990-1994 yılları arasında Anatolia Dergisi'nde yayınlanan 249 makale yazarın unvanı, makalenin konusu, yayın yılı, sayfa sayısı, yazarın çalıştığı kurum, araştırma yaklaşımı, yazar sayısı ve çeviri durumu gibi çeşitli parametreler çerçevesinde incelenmektedir. Turizm ile ilgili bibliyometrik çalışmalarda araştırmacıların genellikle makaleleri (Kozak, 1994; 1995; İçöz ve Kozak, 1999; Evren ve Kozak, 2012; Özel ve Kozak, 2012a; 2012b; Kaya, 2014; Temizkan, Çiçek ve Özdemir, 2015), lisansüstü tezleri (Kozak, 2001; Arıca, 2014; Güçlü Nergiz, 2014; Turan, 2014; Cevizkaya, İlsay ve Avcıkurt, 2014), dergileri (Kozak, 1999; Özdemir ve Kozak, 2000) ve bildirimleri (Çakıcı, Yıldırım ve Karacaoğlu, 2013; Şahin ve Acun, 2015) incelediği dikkat çekmektedir. Söz gelimi, Şahin ve Acun (2015) tarafından yapılan çalışmada 1990-2015 yılları arasında düzenlenen Ulusal Turizm Kongrelerinde turist rehberliği alanı ile ilgili yayınlanan 22 bildiri yayımlandığı kongre, bildirinin yazarı, yazar sayısı, yazarın unvanı, yazarın kurumu, sayfa sayısı, kaynak sayısı, yerli ve yabancı kaynak sayısı, bildirinin konusu, anahtar kelime sayısı gibi çeşitli parametreler çerçevesinde incelenmektedir.

Diğer taraftan yapılan bibliyometrik çalışmaların turizm pazarlaması (Kozak, 2001; Özel ve Kozak, 2012), seyahat işletmeciliği (Arıca, 2014), turist rehberliği (Şahin ve Acun, 2015), sağlık turizmi (Temizkan, Çiçek ve Özdemir, 2015), engelli turizmi (Cevizkaya, İlsay ve Avcıkurt, 2014) ve gastronomi ve mutfak sanatları ya da yiyecek içecek işletmeciliği (Aydın, 2014; Kodaş, 2014) gibi alanlarda yapıldığı görülmektedir. Gastronomi ve mutfak sanatları ya da yiyecek ve içecek işletmeciliği alanında yapılan çalışmalarda ise makaleler ile tezlerin bibliyometrik profillerinin ortaya konulduğu tespit edilmiştir. Söz gelimi, Aydın (2014) tarafından yapılan çalışmada 1998-2013 yılları arasında yiyecek içecek işletmeciliği ile ilgili yayınlanan lisansüstü tezler tezin yayımlandığı yıl, tezin hazırlandığı anabilim dalı, tezin hazırlandığı üniversite, hazırlandığı enstitü, araştırma konusu, danışmanın adı, danışmanın unvanı, araştırma türü, araştırma yaklaşımı, uygulama yeri gibi çeşitli parametreler çerçevesinde ele alınmaktadır. Benzer bir şekilde Kodaş (2014) de 1992-2013 yılları arasında International Journal of Wine Business Research Dergisi'nde yayınlanan 362 makaleyi makalenin yayımlandığı yıl, yazar sayısı, yazar üretkenliği, yazarın çalıştığı kurum, makalenin disiplini, araştırma yaklaşımı, makalenin yöntemi, atıf sayısı, sayfa sayısı parametreleri çerçevesinde değerlendirmektedir. Ulusal yazında yayınlanan bibliyometrik çalışmalara ilişkin detaylar Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2: Ulusal Alanyazında Turizm ile ilgili Yayınlanan Bibliyometrik Çalışmalar

Çalışma	İncelenen Yıllar	İncelenen Konu	İncelenen Çalışma Sayısı	Parametre Sayısı	Kullanılan Parametreler	Bulgular
Kozak (1994)	1990-1994	Anatolia Dergisi'nde yayınlanan makaleler	249 makale	8	Yazarın unvanı, makalenin konusu, yayın yılı, sayfa sayısı, yazarın kurumu, araştırma yaklaşımı, yazar sayısı, çeviri durumu	Lisansüstü öğrenciler tarafından hazırlanan çalışmaların sayısının fazla olduğu çoğunlukla turizm pazarlaması ile ilgili konularda yayınlandığı; 1990 yılında yayınlanan makalelerin ağırlıkta olduğu en fazla katkının Anadolu Üniversitesi'nde görev yapan araştırmacılardan geldiği; kavramsal çalışmaların ağırlıkta olduğu; genellikle makalelerin tek yazarlı olduğu; çeviri olan makalelerin sayısının az olduğu
Kozak (1995)	1979-1994	Türkiye'de turizm ile ilgili yayınlanan makaleler	491 makale	6	Yazarın unvanı, makalenin konusu, yayınlanan dergi, yayın yılı, yayın kurulu, araştırma yaklaşımı	Makalelerin ağırlıklı olarak diğer grubunda yer alan sektör çalışmaları ile lisansüstü öğrenciler tarafından yayınladığı; konaklama işletmeciliği konusunda hazırlanan çalışmaların ağırlıkta olduğu en fazla çalışmanın Turizm Yıllığı'nda yayınlandığı; 1990-1994 yılları arasında yayınlanan makalelerin çoğunlukta olduğu çalışmaların çoğunluğunun yayın kurulu olmaya dergilerde yayınlandığı; kavramsal araştırma yaklaşımının daha çok kullanıldığı
İçöz ve Kozak (1999)	1979-1983	Turizm İşletmeciliği Dergisi'nde yayınlanan makaleler	93 makale	3	Yazarın kurumu, yazarın unvanı, makalelerin konusu	En fazla makalenin Ege Üniversitesi'nde çalışan akademisyenler tarafından yayınlandığı; çalışmaların genellikle doktor unvanı olan akademisyenler tarafından yapıldığı; genel turizm konusundaki yayınlanan makalelerin sayısının fazla olduğu
Kozak (2001)	1972-1998	Turizm pazarlaması ile ilgili hazırlanan lisansüstü tez çalışmaları	131 tez	5	Tezin hazırlandığı yıl, tezin hazırlandığı program, hazırlandığı üniversite, tezin konusu, içerdiği turizm türü	1991-1995 yılları arasında yayınlanan çalışmaların çoğunlukta olduğu önemli bir bölümünün yüksek lisans düzeyinde hazırlandığı; İstanbul Üniversitesi bünyesinde hazırlanan çalışmaların ağırlıkta olduğu çalışmaların genel olarak turizm sektörünü kapsadığı; en çok çalışmanın pazarlama iletişimi alt dalında hazırlandığı
Çiçek ve Kozak (2012)	1997-2011	Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi'nde yayınlanan makaleler	202 makale	8	Yayımlandığı yıl, konu, yazar sayısı, yazarın unvanı, yazarın kurumu, sayfa sayısı, atıf sayısı, araştırma yöntemi	2000 ve 2010 yılında daha fazla çalışmanın yayınlandığı; genellikle turizm yönetimi konusunda çalışıldığı; çoğunlukla görgül araştırma yaklaşımının benimsendiği; çalışmaların tek yazarlı olduğu; sayfa sayısının 10 sayfanın altında olduğu; yardımcı doçent unvanına sahip akademisyenlerin daha fazla katkı sağladığı; çoğunlukla Anadolu Üniversitesi'nde görevli akademisyenler tarafından yapıldığı; yabancı kaynakların daha fazla tercih edildiği
Evren ve Kozak (2012)	2000-2010	Ulusal hakemli dergilerde turizm ile ilgili yayınlanan makaleler	1217 makale	9	Yayın yılı, yayınlandığı dergi, yazarın kurumu, yazarın unvanı, yazar sayısı, makalenin konusu, sayfa sayısı, kaynak sayısı, araştırma yöntemi	En fazla çalışmanın 2009 yılında yayınlandığı; çoğunlukla Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi'nde yayınlandığı; Gazi Üniversitesi'nde görevli akademisyenler tarafından daha çok çalışma yapıldığı; yardımcı doçent unvanına sahip yazarların çoğunlukla makale yayınlandı; tek yazarlı makalelerin daha fazla olduğu; turizmde yönetim organizasyon alanındaki yayınların çok olduğu sayfa sayısının 11-15 arasında olduğu; genellikle kaynak sayısının 11-20 arasında olduğu; önemli bir kısmının görgül araştırma olduğu
Özel ve Kozak (2012a)	2000-2011	Ulusal hakemli dergilerde turizm pazarlaması ile ilgili yayınlanan makaleler	286 makale	8	Yayın yılı, yazar sayısı, sayfa sayısı, yayınlandığı dergi, alt alanı, araştırma yaklaşımı, atıf sayısı, atıf türü	2003, 2006 ve 2010 yıllarında daha fazla makale yayınlandığı; makalelerin çoğunlukla iki yazarlı olduğu; çoğunlukla ürün konularında yayınlandığı; Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi'nde ki yayınların daha fazla olduğu çoğunlukla görgül yaklaşımın benimsendiği atıf olarak dergilerin tercih edildiği Tourism Management dergisine genellikle atıf yapıldığı; ortalama sayfa sayısının 15.7 olduğu
Türktaş ve Kozak (2012)	1985-1994	Turizm Yıllığı'nda yayınlanan makaleler	150 makale	10	Yazarın unvanı, yazarın çalıştığı kuruluş, yazarın çalıştığı üniversite, yazarın çalıştığı bölüm, yazar sayısı, makalenin konusu, yayın yılı, araştırma yaklaşımı, sayfa sayısı, kaynakça sayısı	En çok yayın yapan akademisyenlerin doçent unvanına sahip olduğu; yazarların genellikle üniversitelerde çalıştığı; çoğunlukla Dokuz Eylül Üniversitesi'ndeki akademisyenlerin katkı verdiği; yazarların çoğunluğunun turizm bölümünde çalıştığı; genellikle tek yazarlı olduğu; pazarlama konularında makalelerin sayısının fazla olduğu en fazla 1994 yılında yayınlandığı; çalışmaların genellikle görgül olduğu; genel olarak makalelerin 11-20 ve kaynakça sayısının da 0-10 arasında olduğu

Zencir ve Kozak (2012)	2000-2010	Sosyal Bilimler Enstitü dergilerinde turizm ile ilgili yayınlanan makaleler	206 makale	9	Yayın yılı, yayınlandığı dergi, makalenin konusu, yazar sayısı, sayfa sayısı, araştırmacının türü, yayın dili, kaynak sayısı, kaynak türü	2008 yılındaki çalışmaların daha fazla olduğu; turizm yönetimi konusunun ağırlıklı çalışıldığı; genellikle iki yazarlı makalelerin olduğu; görgül araştırmaların belirgin şekilde kullanıldığı; makalelerin çoğunlukla Türkçe dilinde yayınlandığı; en fazla yayının Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi t arafından yayınlandığı; ortalama sayfa sayısının 19 olduğu; ortalama kaynak sayısının 28 olduğu; yabancı kaynak kullanımının daha fazla olduğu
Çakıcı, Yıldırım ve Karacaoğlu (2013)	2009-2012	Ulusal Turizm Kongrelerinde sunulan bildiriler	337 bildiri	9	Yazar sayısı, yazarın unvanı, yazarın kurumu, araştırma yaklaşımı, kaynak türü, özetlerin içeriği, giriş içeriği, yöntem içeriği, analiz türü	Bildirilerin çoğunluğunun iki yazarlı olduğu; en fazla bildirinin yardımcı doçent unvanlı akademisyenler tarafından hazırlandığı; en fazla Balıkesir Üniversitesi'nde görevli akademisyenlerin katkı verdiği; bildirilerin çoğunluğunun alan araştırmasına dayalı olduğu; çoğunlukla Türkçe kaynak kullanıldığı
Arıca (2014)	1988-2013	Seyahat işletmeciliği ile ilgili yayınlanan lisansüstü tezler	220 tez	10	Tezin yayınlandığı yıl, araştırma konuları, danışman, tezin yayımlandığı üniversite, yayımlandığı enstitü, yayımlandığı program, sayfa sayısı, araştırma yaklaşımı, örneklem hacmi, uygulama alanı	En fazla tezin 2007 ve 2011 yılında hazırlandığı; pazarlama disiplini içinde yayınlanan tezlerin ilk sırada yer aldığı; danışmanlık hususunda Necdet Hacıoğlu'nun ilk sırada geldiği; İstanbul Üniversitesi bünyesinde hazırlanan tezlerin ağırlıkta olduğu sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde daha fazla tezin yayınlandığı; sayfa sayılarının 101200 arasında olduğu; yüksek lisans programında daha fazla tezin hazırlandığı daha çok nicel araştırma yaklaşımının benimsendiği; uygulamaların daha çok tüm seyahat acenta gruplarında ve havayolu işletmelerinde yapıldığı; örneklem hacminin 60 arasında olduğu
Aydın (2014)	1988-2013	Yiyecek içecek işletmeciliği ile ilgili yayınlanan lisansüstü tezler	179 tez	10	Tezin yayınlandığı yıl, hazırlandığı anabilim dalı, hazırlandığı enstitü ve üniversite, araştırma konusu, danışmanın adı, danışmanın unvanı, araştırma türü, araştırma yaklaşımı, uygulama yeri	2010 yılında daha fazla çalışmanın hazırlandığı; genellikle turizm işletmeciliği anabilim dalında, sosyal bilimler enstitüsünde ve Gazi Üniversitesi bünyesinde hazırlandığı; yönetim ve organizasyon konularının daha sık çalışıldığı; en fazla danışmanlığın Dündar Denizler tarafından yapıldığı; Prof. Unvanlı danışmanların ilk sırada yer aldığı; görgül çalışmaların daha fazla hazırlandığı; araştırma yaklaşımında nicel yaklaşımın daha çok kullanıldığı; verilerin genellikle otellerden toplandığı
Güçlü-Nergiz (2014)	1990-2013	Turizm ile ilgili yayınlanan lisansüstü tezleri	2348 tez	7	Tezin yayınlandığı yıl, tezin konusu, tezin dili, tezin hazırlandığı üniversite, hazırlandığı enstitü, hazırlandığı anabilim dalı	2010-2013 yılları arasında daha fazla yayınladığı; turizm ile ilgili konuların daha fazla çalışıldığı; genellikle Türkçe dilinde yayınlandığı; çoğunlukla Gazi Üniversitesi bünyesinde hazırlandığı; sosyal bilimler enstitüsü ve turizm anabilim dalında hazırlanan tezlerin daha fazla olduğu
Kaya (2014)	2004-2013	Annals of Tourism Research Dergisi'nde yayınlanan makaleler	535 makale	10	Çalışmanın yılı, yazar sayısı, araştırmacının konusu, kaynakça sayısı, kaynakça yapısı, makalede başvurulan yöntem, yazarların isimleri, yazarların kurumları, yazarların bölümleri, yazarların milliyetleri	Genellikle 2008-2013 yılları arasında yayınlandığı; toplam 1081 yazının katkı sağladığı; iki yazarlı makalelerin daha fazla olduğu; en fazla makalenin turizm sosyolojisi ve kültür ile ilgili yayınlandığı; nitel araştırma yaklaşımının daha fazla kullanıldığı; toplam kaynak sayısının 33910 olduğu; kaynak türlerinde makalelerin daha fazla yer aldığı; makale sayısının 21 ile 30 arasında olduğu; en çok katkının Bob Mc Kercher tarafından yapıldığı; Surrey Üniversitesi'ndeki akademisyenlerin daha fazla yayın yaptığı; turizm ve turizm işletmeciliği bölümündeki araştırmacıların daha fazla katkı sağladığı; yazarların milliyetlerinde Birleşik Krallık'ın ilk sırada olduğu
Kodaş (2014)	1992-2013	International Journal of Wine Business Research Dergisi'nde yayınlanan makaleler	362 makale	9	Makalenin yılı, yazar sayısı, yazar üretkenliği, yazarın çalıştığı kurum, makalenin disiplini, araştırma yaklaşımı, makalenin yöntemi, atıf sayısı, sayfa sayısı	2010 yılında daha fazla çalışmanın yayınlandığı; iki yazarlı makalelerin ilk sırada olduğu; en fazla makalenin Peter Garrett ve Sonoma State Üniversitesi tarafından yayınlandığı; sayfa sayılarının 11-15 arasında olduğu; genellikle 11-20 atıf kullanıldığı; görgül araştırma yaklaşımının çoğunlukla kullanıldığı; nicel araştırma yönteminin daha fazla kullanıldığı; pazarlama konularının ilk sırada yer aldığı
Turan (2014)	1984-2013	Turizm ile ilgili yayınlanan yüksek lisans tezleri	1670 tez	9	Tezin yayınlandığı yıl, danışmanın unvanı, danışmanın adı, yayınlandığı üniversite, yayınlandığı enstitü, yayınlandığı anabilim dalı, tezin çalışma alanı, tezin uygulama bölgesi, tezin sayfa sayısı	En çok çalışmanın 2008-2013 yılları arasında yayınlandığı; yardımcı doçent unvanına sahip olan danışmanların daha fazla olduğu danışmanlıkta Mithat Zeki Dinçer'in ilk sırada olduğu; yüksek lisans tezinin çoğunlukla İstanbul Üniversitesi bünyesinde hazırlandığı; genellikle sosyal bilimler enstitüsü ve turizm işletmeciliği anabilim dalında yazıldığı; pazarlama alanı ile ilgili çalışmaların daha fazla olduğu; verilerin çoğunlukla Antalya'da toplandığı; sayfa sayılarının 101 ile 150 arasında yoğunlaştığı

Türktarhan (2014)	1929-1984	Sistemantik Türkiye Turizm İşletmeciliği Bibliyografyası isimli eserde yer alan çalışmalar	2683 çalışma	12	Çalışmanın yayın yılı, yazar adı, yayın türü, makalenin yayınlandığı dergi, bildirinin sunulduğu kongre, bildirinin sunulduğu kongrenin düzenlendiği yer, kitabın basıldığı yer, eserin sayfa sayısı, incelenen turizm endüstrisi, alt konu başlıkları, yayın dili, çeviri durumu	1984 yılında daha fazla çalışmanın yapıldığı; en fazla katkının Tunay Akoğlu tarafından verildiği; iki yazarlı çalışmaların daha fazla olduğu; sayfa sayısının 1-20 arasında olduğu; yoğunlukla çalışmaların makale olduğu; en fazla eserin Turizm Bakanlığı tarafından yayınlandığı; eserlerin çoğunlukla Arkitekt dergisinde yayınlandığı; en fazla bildirinin Otel Yönetimi Semineri'nde sunulduğu; en fazla kongrenin İstanbul'da düzenlendiği; en çok çalışmanın konaklama işletmeciliği alanında yapıldığı; pazarlama disiplini ile ilgili çalışmaların daha fazla yapıldığı; eserlerin genellikle Türkçe dilinde yayınlandığı
Cevizkaya, İlsay ve Avcıkurt (2014)	2000-2013	Turizm alanyazınında engelliler ile ilgili yayınlanan çalışmalar	603 tez 49 makale	5	Tez türü, yayınlandığı yıl, yayınlandığı üniversite, yayınlandığı enstitü, çalışma konusu	Tezlerin çoğunluğunun yüksek lisans programında hazırlandığı; en fazla tezin 2010-2013 yılları arasında yayınlandığı; sosyal bilimler enstitüsünde hazırlanan tezlerin ilk sırada yer aldığı; çoğunlukla eğitim ve öğretim konularında hazırlandı; genellikle Gazi Üniversitesi bünyesinde hazırlandı
Şahin ve Acun (2015)	1990-2015	Ulusal Turizm Kongrelerinde turist rehberliği alanında sunulan bildiri	22 bildiri	10	Bildirinin yayınlandığı kongre, bildirinin yazarı, yazar sayısı, yazarın unvanı, yazarın kurumu, sayfa sayısı, kaynak sayısı, yerli ve yabancı kaynak sayısı, bildirinin konusu, anahtar kelime sayısı,	En fazla bildirinin 15. Ulusal Turizm Kongresi'nde sunulduğu; toplam bildiri sayısının 22 olduğu; sayfa sayısının 11-20 arasında olduğu; çoğunlukla 11-30 yerli kaynakça ve 1-10 yabancı kaynakça kullanıldığı; iki yazarlı bildiri sayısının fazla olduğu; en fazla katkının yardımcı doçent unvanına sahip araştırmacılar tarafından verildiği; en fazla bildirinin Balıkesir Üniversitesi'nde çalışan akademisyenler tarafından yayınlandığı; turizm rehberliği eğitimi konusunda daha fazla bildiri sunulduğu; bildirielerde çoğunlukla 4 anahtar kelime kullanıldığı;
Temizkan, Çiçek ve Özdemir (2015)	1991-2014	Sağlık turizmi ile ilgili yayınlanan makaleler (Türkçe ve İngilizce)	246 makale	7	Yayın yılı, araştırma yaklaşımı, çok yazarlılık, çalışma alanları, yazarın kurumu, yayınlandığı dergi, alt konuları	2011 yılında yayınlanan çalışmaların fazla olduğu araştırma türünün çoğunlukla görgül olduğu; makalelerin genellikle tek yazarlı olduğu; yazarların çoğunluğunun tıp alanında çalıştığı; en fazla katkının Simon Fraser Üniversitesi'nde çalışan akademisyenler tarafından verildiği; en fazla makalenin Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi'nde yayınlandığı; en fazla çalışılan alt konunun termal konusu olduğu

Yöntem

Çalışmada, 2009-2015 yılları arasında düzenlenen Ulusal Turizm Kongrelerinde gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili yayınlanan bildirilerin çeşitli bibliyometrik parametreler dikkate alınarak incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu çerçevede gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili bildiriler, Ulusal Turizm Kongresi elektronik bildiri kitapları üzerinden taranmış ve 63 bildiriye erişim sağlanmıştır. Bu aşamada 10. Ulusal Turizm Kongresi ile 16. Ulusal Turizm Kongresi dahil olmak üzere 7 kongre çalışma kapsamına dahil edilmiştir. Gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili erişim sağlanan bildiriler bir istatistiki program aracılığıyla analiz edilmiş ve ilgili parametreler frekans ve yüzde değerleri yardımı ile açıklanmaya çalışılmıştır. Bildirilerin bibliyometrik özelliklerinin ortaya çıkarılabilmesi için bildirinin yayınlandığı kongre, sayfa sayısı, kaynak sayısı (toplam kaynak sayısı, yerli-yabancı kaynak sayısı), kaynak türleri, araştırma türü, araştırma yaklaşımı, veri toplama tekniği, örnekleme yöntemi, örneklem grubu, örneklem sayısı, verilerin toplandığı bölge, verilerin toplandığı mekan, yazar sayısı, yazarların isimleri, yazarların unvanları, yazarların çalıştığı kurumlar ve yazarların çalıştığı bölümler gibi parametreler kullanılmıştır.

Bulgular

2009-2015 yılları arasında düzenlenen Ulusal Turizm Kongrelerinde toplam 639 bildirinin yayınlandığı tespit edilmiştir. Gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili bildirilerin ise toplam bildirilerin % 9,9'unu oluşturduğu görülmektedir. Bildiriler ile ilgili genel bilgilere bakıldığında toplam sayfa sayısının 891 ve ortalama sayfa sayısının da 14,1 olduğu görülmektedir. Yazar sayısının 157 ve bildiri başına ortalama yazar sayısının da 2,4 olduğu dikkat çekmektedir. Bildirilerin yayınlandığı kongreler incelendiğinde en fazla çalışmanın 158 bildiri ile 16. Ulusal Turizm Kongresi'nde yayınlandığı görülmektedir. Bu bağlamda Ulusal Turizm Kongrelerinde yıllar itibariyle gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili yayınlanan bildirilerin sayısının giderek artış gösterdiğini söylemek mümkündür.

Tablo 3: Bildirilerin Yayınlandığı Yıllara Göre Dağılımı

Kongre / Yıl	Toplam Bildiri Sayısı	Toplam Bildiriler içinde Yiyecek İçecek Bildiri %	Yiyecek İçecek ile ilgili Bildiri Sayısı
10. UTK (2009)	119	5,9	7
11. UTK (2010)	72	5,6	4
12. UTK (2011)	67	7,5	5
13. UTK (2012)	80	7,5	6
14. UTK (2013)	81	16	13
15. UTK (2014)	112	11,6	13
16. UTK (2015)	108	13,9	15
Toplam	639	9,9	63

Çalışmada incelenen 63 bildirinin toplam sayfa sayısının 819 ve ortalama sayfa sayısının da 14,1 (en az 5 ve en fazla 22) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bildirilerin sayfa sayısına göre dağılımı dört farklı grup altında incelenmektedir. Bu bağlamda toplamda 16-20 sayfa aralığında olan bildirilerin sayısının (% 42,8) diğerlerine oranla daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer taraftan bildirilerin % 38,1'inin de 11-15 sayfa aralığında dikkat çekmektedir. Bildirilerin sayfa sayılarının yıllara göre dağılımına bakıldığında ise 10. UTK'de 6-10 ile 11-15; 11. UTK'de 11-15; 12. UTK'de 6-10; 14. UTK'de 16-20; 15. UTK'de 11-15 ve 16. UTK'de 16-20 sayfa aralığındaki bildirilerin sayısının daha fazla olduğu görülmektedir. Bu bağlamda sunulan bildirilerin sayfa sayısının giderek artış gösterdiği söylenebilir.

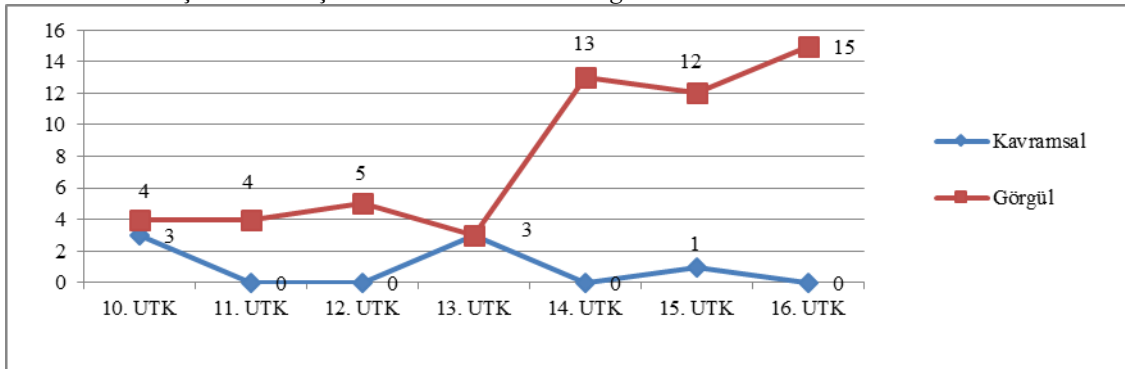
Bildirilerde kullanılan kaynaklar incelendiğinde 63 bildirinin toplam kaynak sayısının 1785 ve bildiri başına ortalama kaynak sayısının da 28,3 (en az 8 ve en fazla 64) olduğu tespit edilmiştir. Kaynakların yerli ya da yabancı olup olmadığına bakıldığında ise bildirilerde genellikle (% 54,7) yabancı kaynakların kullanıldığı dikkat çekmektedir. Ancak üç bildiride ise hiç yabancı kaynak kullanılmadığı ve hemen hemen tüm bildirilerde (62 bildiri) en az bir yerli kaynak kullanıldığı görülmektedir. Kaynakların türlerine bakıldığında ise toplam atıfların % 53'ünün makalelere, % 27,2'sinin kitaplara, % 3,8'inin bildiriye ve % 16'sının da diğer kategorisinde yer alan kaynaklara (tez, internet, rapor gibi) yapıldığı görülmektedir. Ortalama kaynak sayıları açısından makale sayısının 15 (en az 1 ve en fazla 48); kitap sayısının 7,7 (en az 1 ve en fazla 29); bildiri sayısının 1,1 (en az 1 ve en fazla 9) ve diğer kaynak sayısının da 4,5 (en az 1 ve en fazla 19) olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 4: Makalelerin Sayfa Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Kongre	Sayfa Sayısı			
	1-5	6-10	11-15	16-20
10. UTK	0	3	3	1
11. UTK	0	0	4	0
12. UTK	1	3	1	0
13. UTK	0	2	2	2
14. UTK	0	0	2	11
15. UTK	0	2	8	3
16. UTK	0	1	4	10
Toplam	1	11	24	27

Bildirilerin araştırma türü incelendiğinde ilgili yıllar arasında gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili yayınlanan 63 bildirinin % 11,1'inde (7 bildiri) kavramsal yaklaşım tercih edilmişken % 88,9'unda (56 bildiri) ise görgül yaklaşım benimsenmiştir. Bildirilerde tercih edilen araştırma türünün yıllara göre dağılımı Şekil 1'de gösterilmektedir. Bu bağlamda yıllar itibariyle görgül araştırmalarının sayısının giderek artış gösterdiği dikkat çekmektedir.

Şekil 1: Bildirilerin Araştırma Yaklaşımlarının Yıllara Göre Dağılımı

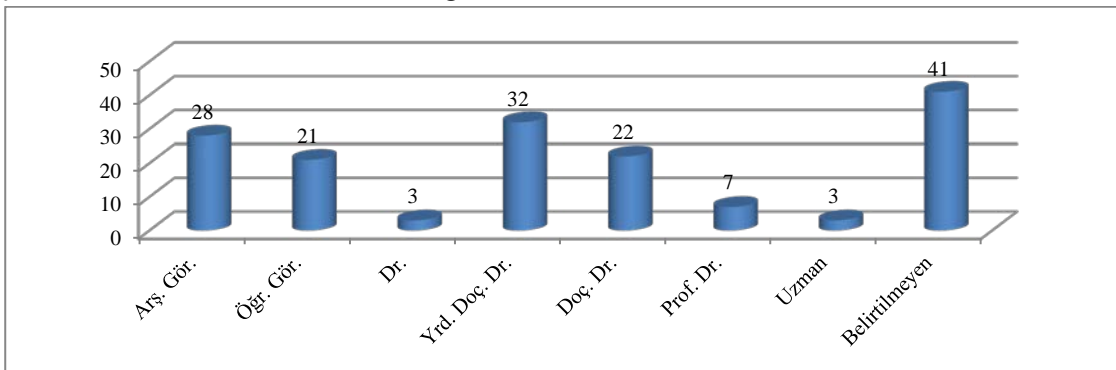
Gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili yayınlanan bildirilerde görgül araştırma türünün kullanıldığı 56 bildirinin araştırma yaklaşımı, veri toplama tekniği ve örnekleme yöntemi incelenmiştir. Bu bağlamda bildirilerin % 66'sında (37 bildiri) araştırma yaklaşımı olarak nicel araştırma yaklaşımının benimsendiği tespit edilmiştir. Geri kalan bildirilerde ise nitel araştırma yaklaşımı (17 bildiri) benimsenmiştir. Diğer taraftan sadece bir bildiride karma yaklaşımın benimsendiği dikkat çekmektedir. Nicel araştırma yaklaşımının benimsendiği bildirilerin tamamında da veri toplama tekniği olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği bildirilerde ise görüşme (10 bildiri) ve doküman incelemesi (7 bildiri) veri toplama tekniği olarak tercih edilmiştir. Örnekleme yöntemi olarak bildirilerin % 23,2'sinde (13 bildiri)

kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ancak bildirilerin % 58,9'unda (33 bildiri) ise örnekleme yönteminin belirtilmediği dikkat çekmektedir.

Örneklem grubu, örneklem sayısı, verilerin toplandığı bölge ve verilerin toplandığı mekân açısından analizleri yapabilmek için sadece veri toplama tekniği olarak anket ve görüşme yöntemi kullanılan bildiriler ele alınmıştır. Doküman incelemesi kapsamında ilgili çalışmalarda örneklem olarak menü kartı, gastronomi temalı filmler, işletme bilançoları, tez ve raporlar gibi dokümanlar kullanılmıştır. Bu bağlamda doküman incelemesi yapılan bildiriler yukarıda belirtilen parametreler çerçevesinde değerlendirmeye alınamamış ve bu çerçevede geri kalan 47 bildiri analizlere dahil edilmiştir. Örneklem grubu açısından değerlendirildiğinde bildirilerin % 34'ünde (16 bildiri) müşterilerin, % 29,8'inde (14 bildiri) işletmeci ya da yöneticilerin ve % 14,9'unda (7 bildiri) da aşçı, şef ya da yiyecek içecek departmanı personelinin seçildiği görülmektedir. Örneklem sayısı açısından bakıldığında nitel araştırmalarda ortalama 9,66 (en az 1 ve en fazla 15) olduğu görülürken nicel araştırmalarda ise bu sayının ortalama 194,9 (en az 28 ve en fazla 510) olduğu sonucuna varılmıştır. Verilerin toplandığı bölge açısından bakıldığında bildirilerin % 27,7'sinin (13 bildiri) verilerinin Akdeniz Bölgesi'nde toplandığı tespit edilmiştir. Ardından % 25,5'ile (12 bildiri) Marmara Bölgesi ve İç Anadolu Bölgesi gelmektedir. Şehir bazında ise 7 bildiri ile Antalya ve Eskişehir ön plana çıkmaktadır. Verilerin toplandığı mekânlar incelendiğinde bildirilerin % 44'ünün (21 bildiri) restoranlardan ve % 23,4'ün de otellerden (11 bildiri) toplandığı sonucuna varılmıştır. Geri kalan bildirilerde ise verilerin toplandığı mekânın belirtilmediği görülmektedir.

Gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili yayınlanan 63 bildirinin 157 yazar tarafından yazıldığı ve bildiri başına ortalama 2,4 yazarın düştüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bildiriler yazar sayısı açısından ele alındığında bildirilerin % 46'sının (29 bildiri) iki yazarlı ve % 33'ünün (21 bildiri) de üç yazarlı olduğu tespit edilmiştir. Diğer taraftan bildirilerin hangi yazarlar tarafından yazıldığına bakıldığında ise bu alana en fazla katkı sağlayan yazarların 4 bildiri ile Aslı Albayrak, Erdiç Karadeniz ve Kemal Birdir olduğu görülmektedir. Ardından 3 bildiri ile Celil Çakıcı, Levent Koşan, Osman Çalışkan ve Reha Kılıçhan gelmektedir. Ayrıca yayınlanan bildirlere 22 yazarın 2 defa ve 89 yazarın da 1 defa katkı sağladığı dikkat çekmektedir.

Şekil 2: Yazarların Unvanlarına Göre Dağılımı

Bildiri yazarlarının unvanları (prof., doç., yrd.doç., dr., arş. gör., öğr. gör., uzman) incelendiğinde yazarların % 26,1'inin unvanının belirtilmediği görülmektedir. Bu noktada 12. Ulusal Turizm Kongresi'nde yayınlanan bildirilerin yazarlarının unvanlarının belirtilmediğini ifade etmek gerekmektedir. Diğer bir ifade ile bu kongrede gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili yayınlanan 5 bildirinin yazarlarının unvanları bulunmamaktadır. Bu bağlamda en fazla bildiri yayınlayan yazarların da sırasıyla Yardımcı Doçent Doktor (% 20,4), Araştırma Görevlisi (% 17,8) ve Doçent Doktor (% 14) unvanına sahip olduğu görülürken, en az bildiri yayınlayan yazarların ise uzman (% 1,9) ve Doktor (% 1,9) unvanına sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 5: Yazarların Çalıştığı Kurumlar ve Birimlere Göre Dağılımı

Kurum Adı	n	%	Birim Adı	n	%
Mersin Üniversitesi	31	19,7	Turizm Fakültesi	60	38,2
Anadolu Üniversitesi	16	10,2	Sosyal Bilimler Enstitüsü	24	15,3
Muğla Üniversitesi	12	7,6	Meslek Yüksekokulu	21	13,4
Balıkesir Üniversitesi	12	7,6	Turizm İşletmeciliği ve	20	12,7
Akdeniz Üniversitesi	11	7,0	Otelcilik Yüksekokulu		
Sakarya Üniversitesi	9	5,7	İşletme Fakültesi	9	5,7
Erciyes Üniversitesi	7	4,5	İİBF	9	5,7
Necmettin Erbakan Üniversitesi	7	4,5	Uygulamalı Bilimler YO	9	5,7
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	6	3,8	İktisat Fakültesi	2	1,3
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	5	3,2	Mimarlık ve Tasarım Fak.	1	0,6
Adnan Menderes Üniversitesi	4	2,5	İletişim Fakültesi	1	0,6
Arel Üniversitesi	3	1,9	Eğitim Fakültesi	1	0,6
Çukurova Üniversitesi	3	1,9			
Diğer	31	19,7			
Toplam	157	100	Toplam	157	100

*Yazarların çalıştıkları kurumlarda sayısı 3 ve üzerinde olanlar dikkate alınmıştır.

Bildiri yazarlarının hangi kurumlarda ve bölümlerde çalıştığı bildirilerde belirtilen adres bilgileri çerçevesinde incelenmiş ve sonuçlar Tablo 5'te gösterilmiştir. İlgili yıllar arasında gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili bildirimlere 34 farklı üniversitede çalışan yazarlar tarafından katkı sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda en fazla bildirim Mersin Üniversitesi'nde (% 19,7) görev yapan akademisyenler tarafından yayınlandığı ve ardından Anadolu Üniversitesi (% 10,2) ve Muğla Üniversitesi (% 7,6) ile Balıkesir Üniversitesi (% 7,6) geldiği görülmektedir. Bildirilerin % 52,1'inin ilk beş sırada yer alan üniversitelerde çalışan yazarlar tarafından yayınlandığı dikkat çekmektedir. Diğer taraftan gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili bildirimlere katkı sağlayan yazarların çalıştıkları bölümler incelendiğinde ise 11 farklı bölümde görev yapan yazarların makalelere katkı sağladığı görülmektedir. Bu bağlamda 60 yazarın Turizm Fakültesi'nde çalıştığı dikkat çekmektedir. Turizm Fakültesi'ni Sosyal Bilimler Enstitüsü (% 15,3), Meslek Yüksekokulu (% 13,4) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu (% 12,7) takip etmektedir. Yazarların % 50,9'unun turizm ile ilgili bölümlerde çalıştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tartışma ve Sonuç

Son yıllarda gastronominin akademik bir disiplin olma yolunda hızla ilerlediği görülmektedir. Söz gelimi, Hegarty (2009) 1996 - 2007 yılları arasında gastronomi ve mutfak sanatları alanında birçok akademik çalışmanın ortaya konulduğunu ifade etmektedir. Bu bağlamda gastronomi ve yiyecek - içecek işletmeciliği alanına özgü akademik dergilerin varlığı ve bilimsel yayınların sayısındaki artış dikkat çekici gelişmeler olarak görülmektedir (Yılmaz, 2015). Bu bağlamda bu çalışmada, 2009-2015 yılları arasında düzenlenen Ulusal Turizm Kongrelerinde gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili yayınlanan bildirilerin çeşitli parametreler çerçevesinde bibliyometrik yöntemle incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla gerçekleştirilen çalışmada Ulusal Turizm Kongrelerinde yayınlanan elektronik bildiri kitapları taranmış ve gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili 63 bildiriye erişim sağlanmıştır.

İlgili yıllar arasında gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili en fazla bildirinin 16. Ulusal Turizm Kongresinde yayınlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Aslında bu alanla ilgili bildirilerin sayısının yıllar itibariyle giderek artış gösterdiğini söylemek mümkündür. Benzer bir şekilde Şahin ve Acun (2015) da Ulusal Turizm Kongrelerinde turist rehberliği alanı ile ilgili yayınlanan bildirilerin sayısının son yıllarda artmaya başladığını belirtmektedir. Bu durumun sebebini kongrelerde yayınlanan bildirilerin de sayısının arttığı şeklinde açıklamak mümkündür. Gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili yayınlanan bildirilerde makalelerin en fazla tercih edilen kaynak olduğu ve bildirilerin ise nadiren kullanıldığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca bildirilerde yerli kaynak kullanımından ziyade yabancı kaynakların daha fazla tercih edildiği görülmektedir. Şahin ve Acun'un (2015) bulguları da çalışmanın bulgularını desteklemektedir. Diğer taraftan 16-20 sayfa aralığında olan bildirilerin sayısının diğerlerine oranla daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bildirilerin büyük bir çoğunluğunda kavramsal araştırma yaklaşımı yerine görgül araştırma yaklaşımının benimsendiği dikkat çekmektedir. Benzer bir şekilde Çakıcı, Yıldırım ve Karacaoğlu (2013), Kodaş (2014) ve Şahin ve Acun (2015) tarafından yapılan araştırmaların bulguları da bu çalışmayı destekler niteliktedir. Söz gelimi, Kodaş (2014) tarafından International Journal of Wine Business Research dergisinde yayınlanan makaleler incelenmiş ve görgül çalışmaların daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili görgül araştırma türünün kullanıldığı 56 bildiri de genellikle nicel araştırma yaklaşımı kullanılmış ve veri toplama tekniği olarak da anket yönteminden yararlanılmıştır. Aydın (2014) yiyecek içecek işletmeciliği ile ilgili yayınlanan lisansüstü tezlerde de genellikle nicel araştırma yaklaşımının kullanıldığını belirtmektedir. Benzer bir şekilde Şahin ve Acun (2015) da turist rehberliği ile ilgili bildirilerin yarısından fazlasında anket yönteminin tercih edildiğini dile getirmektedir. Bildirilerde genellikle örnekleme yönteminin belirtilmediği görülmektedir. Örnekleme yönteminin belirtildiği bildirilerde ise kolayda örnekleme yönteminin diğerlerine oranla daha fazla tercih edildiği sonucuna varılmıştır. Benzer bir şekilde Çakıcı, Yıldırım ve Karacaoğlu (2013) da 10. - 15. Ulusal Turizm Kongrelerinde yayınlanan bildirilerin % 60,4'ünde örnekleme yönteminin belirtilmediğini ifade etmektedir. Ulusal Turizm Kongrelerinde yayınlanan gerek tüm bildirilerde gerekse gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili bildirilerde örnekleme yönteminin belirtilmemesi büyük bir eksiklik olarak görülebilir. Örnekleme grubuna bakıldığında ise makalelerin çoğunluğunda müşterilerin seçildiği dikkat çekmektedir. Diğer taraftan verilerin toplandığı bölge açısından Akdeniz Bölgesi'nin ilk sırada geldiği görülmektedir. Aslında bu bölgede yer alan turizm işletmelerinin sayısının ve türünün diğer bölgelere oranla fazla olması bu durumun nedeni şeklinde açıklanabilir. Bildirilere en fazla katkı sağlayan yazarların Mersin Üniversitesi'nde çalışması da bir diğer neden olarak gösterilebilir. Bildirilerde verilerin büyük bir kısmının otellerden toplandığı tespit edilmiştir. Benzer bir şekilde Aydın (2014) yiyecek ve içecek işletmeciliği ile ilgili tezlerin genellikle veri toplama mekanı olarak otelleri tercih ettiğini belirtmektedir.

Yazar sayısı incelendiğinde 63 bildirinin 157 yazar tarafından yazıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili yayınlanan bildirilerin çoğunluğunun iki yazarlı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda elde edilen bulgular daha önce bildiriler üzerine yapılan çalışmaların bulguları (Çakıcı, Yıldırım ve Karacaoğlu, 2013; Şahin ve Acun, 2015) ile örtüşmektedir. Benzer bir şekilde Kodaş (2014) da International Journal of Wine Business Research dergisinde yayınlanan makalelerin genellikle iki yazarlı olduğunu dile getirmektedir. Evren ve Kozak (2012) da çok yazarlı çalışmalarda yazarların farklı bakış açılarının ve bilgi birikimlerinin çalışmanın niteliğine önemli katkılar sağladığını belirtmektedir. Bildirilerin genellikle Yardımcı Doçent Doktor unvanlı akademisyenler tarafından yayınlandığı görülmektedir. Yazarların çalıştıkları kurumlar incelendiğinde bildirilerin 34 farklı üniversitede çalışan yazarlar tarafından kaleme alındığı ve en fazla bildirinin Mersin Üniversitesi'nde görev yapan akademisyenler tarafından yayınlandığı dikkat çekmektedir. Diğer taraftan 11 farklı bölümde görev yapan yazarların bildirilere katkı sağladığı ve yazarların büyük çoğunluğunun Turizm Fakültesi'nde çalıştığı tespit edilmiştir.

Çalışma ilgili alanyazına ve araştırmacılara çeşitli yönlerden katkı sunmaktadır. Söz gelimi, Ulusal Turizm Kongrelerinde gastronomi ve mutfak sanatları ile ilgili yayınlanan bildirilerin durumu, gelişim süreci ve sorunları hakkında bilgi vermektedir. Bu bağlamda araştırmacıların gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili gelecekte yayınlacakları çalışmalar için bu çalışmadan araştırma türü, yaklaşımı, veri toplama yöntemi, örnekleme yöntemi gibi konular hakkında fikir alabileceği düşünülmektedir. Diğer taraftan ulusal yazında yer alan çalışmalarda (Çakıcı, Yıldırım ve Karacaoğlu, 2013; Aydın, 2014; Şahin ve Acun, 2015) Ulusal Turizm Kongrelerinde yayınlanan tüm bildiriler ile turist rehberliği alanındaki bildiriler ve yiyecek içecek işletmeciliği ile ilgili tezler incelenmiştir. Bu çerçevede gastronomi ve mutfak sanatları alanı ile ilgili yayınlanan bildirilerin incelenmediği tespit edilmiş ve bu çalışma ile tespit edilen boşluğun giderileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın başlıca sınırlılığını elektronik ortamda yer alan kongre bildiri kitaplarının incelenmesi oluşturmaktadır. Bu aşamada elektronik bildiri kitapları olan 10. Ulusal Turizm Kongresi ile 16. Ulusal Turizm Kongresi dahil olmak üzere 7 kongre çalışma kapsamına dahil edilmiştir. Bu bağlamda ileriki araştırmalarda tüm ulusal turizm kongrelerinde sunulan bildiriler inceleme kapsamına alınabilir ve araştırma tekrarlanabilir.

KAYNAKÇA

- Aksu, A., Yılmaz, G. ve Gümüş, F. (2013). Örneklerle Kongre ve Fuar Yönetimi. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Al, U. ve Coştur, R. (2007). Türk Psikoloji Dergisi'nin Bibliyometrik Profili, *Türk Kütüphaneciliği*, 21 (2): 142-163.
- Al, U. ve Tonta, Y. (2004). Atıf Analizi: Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü Tezlerinde Atıf Yapılan Kaynaklar, *Bilgi Dünyası*, 5 (1): 19-47.
- Albayrak, T. (2012). Sunuş. 13. Ulusal Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı. Antalya: Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi.
- Arıca, R. (2014). Seyahat İşletmeciliği Literatürünün Gelişim Süreci: Türkiye'de Hazırlanan Lisansüstü Tez Çalışmalarının Bibliyometrik Olarak İncelenmesi, VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiriler Kitabı (s. 446-462), Aydın: Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi ve Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Aydın, B. (2014). Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezinde (YÖKTEZ) Yiyecek İçecek İşletmeciliği Alanında Kayıtlı Bulunan Tezlerin Bibliyometrik Analizi, VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiriler Kitabı (s. 55-70), Aydın: Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi ve Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Aymankuy, Y. (2010). Kongre Turizmi ve Fuar Organizasyonları. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Baloglu, S. ve Assante, L. M. (1999). A Content Analysis of Subject Areas and Research Methods used in Five Hospitality Management Journals, *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 23: 53-70.
- Cevizkaya, G., İlsay, S. ve Avcıkurt, C. (2014). Turizm Alan Yazınında Engelliler ile ilgili Çalışmaların Bibliyometrik Profili, *Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 2:101-108.
- Çakıcı, C. (2009). Sunuş Yazısı. 10. Ulusal Turizm Kongresi, Mersin: Mersin Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu.

- Çakıcı, A. C., Yıldırım, O. ve Karacaoğlu, S. (2013). Ulusal Turizm Kongreleri Bildirilerinin Bibliyometrik Profili, 14.Ulusal Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı, (s. 1429-1447), Kayseri: Erciyes Üniversitesi Turizm Fakültesi.
- Çiçek, D. ve Kozak, N. (2012). Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi'nde Yayımlanan Hakem Denetimli Makalelerin Bibliyometrik Profili, *Türk Kütüphaneciliği*, 26(4):734-756.
- Daim, U. T., Rueda, G., Martin, H. ve Gerdri, P. (2006). Forecasting Emerging Technologies: Use of Bibliometrics and Patent Analysis, *Technological Forecasting & Social Change*, 73: 981-1012.
- Diodato, V. (1994). Dictionary of Bibliometrics. New York: The Hawthorne Press.
- Evren, S. ve Kozak, N. (2012). Türkiye'de 2000-2010 Yılları Arasında Yayımlanan Turizm Konulu Makalelerin Bibliyometrik Analizi, VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiriler Kitabı, (s. 250-266). Antalya: Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi ve Gazi Üniversitesi.
- Garfield, E. (1972). Citation Analysis As A Tool in Journal Evaluation, *Science*, 178: 471-479
- Güçlü Nergiz, H. (2014). Türkiye'de Lisansüstü Turizm Tezlerinin Bibliyometrik Profili (1990-2013), VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiriler Kitabı, (s. 212-221). Aydın: Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi ve Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Hall, C. M. (2011). Publish or Perish? Bibliometric Analysis, Journal Ranking and The Assesment of Research Quality in Tourism, *Tourism Management*, 32 (1): 16-27.
- Hegarty, J. (2009). How Might Gastronomy Be A Suitable Discipline for Testing The Validity of Different Modern and Postmodern Claims About What May Be Called Avant-Garde?, *Journal of Culinary Science & Technology*, 7: 1-18.
- İçöz, O. ve Kozak, N. (1999). Turizm İşletmeciliği Dergisi'nin Turizm Literatürüne Katkısı Hakkında Bir İnceleme, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 10 (2): 9-17.
- Kaya, B. (2014). Annals of Tourism Research Dergisinde 2004 – 2013 Yılları Arasında Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi, VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiriler Kitabı (s. 39-54). Aydın: Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi ve Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Kim, S. (1998). Content Analysis: Annals of Tourism Research and Journal of Travel Research. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Wisconsin: University of Wisconsin-Stout.
- Kodaş, D. (2014). International Journal of Wine Business Research (IJWBR) Dergisinin Bibliyometrik Özellikleri Açısından İncelenmesi, VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiriler Kitabı (s. 98-112), Aydın: Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi ve Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Kozak, N. (1994). Anatolia Dergisi'nde Yayımlanan Yazılar Üzerine Bir İnceleme, *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5 (3): 22-33.
- Kozak, N. (1995). Türkiye'de Yayımlanan Turizm Konulu Makaleler Üzerine Bir İnceleme, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6 (1): 62-72.
- Kozak, N. (1999). Dünya Genelinde "Turizm", "Rekreasyon" ve "Boş Zamanlar ve Değerlendirilmesi" Alanlarında Yayımlanmakta Olan Akademik Dergiler Üzerinde Bir Araştırma, *Türk Kütüphaneciliği*, 13 (1): 5-27.
- Kozak, N. (2001). Türkiye'de Turizm Pazarlaması Literatürünün Gelişim Süreci: 1972-1999 Yılları Arasında Hazırlanmış Lisansüstü Tez Çalışmaları Üzerine Biyo-Bibliyografik Bir İnceleme, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 12 (1): 26-33.

- Law, R. ve Cheung, P. (2008). An Analysis of Publications in Leading Tourism Journals and Its Implications, *Journal of China Tourism Research*, 4 (1): 78-97.
- Ma, E. J. ve Law, R. (2009). Components of Tourism Research: Evidence from Annals of Tourism Research, *An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 20 (1): 62-74.
- Mckercher, B. (2007). A Study of Prolific Authors in 25 Tourism and Hospitality Journals, *Journal of Hospitality & Tourism Education*, 19 (2): 23-30.
- Özdemir, M. ve Kozak, N. (2000). Türkiye Turizm Yayıncılığı Tarihinen Bir Süreli Yayın: T.C. Turizm Bankası A.Ş. Bülteni, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 11(2): 129-141
- Özel, Ç. H. ve Kozak, N. (2012a). Turizm Pazarlaması Alanının Bibliyometrik Profili (2000-2010) ve Bir Atıf Analizi Çalışması, *Türk Kütüphaneciliği*, 26 (4): 715-733.
- Özel, Ç. H. ve Kozak, N. (2012b). Turizm Pazarlaması Alanındaki Makalelerin Bibliyometrik Profili (2000-2011) ve Bradford Yasası, VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiriler Kitabı (s. 423-432), Antalya: Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi ve Gazi Üniversitesi.
- Palmer, L. A., Sese, A. ve Montano, J. J. (2005). Tourism and Statistics: Bibliometric Study 1998–2002, *Annals of Tourism Research*, 32 (1): 167-178.
- Park, K., Phillips, W. J., Canter, D. D. ve Abbott, J. (2011). Hospitality and tourism Research Rankings by Author, University, and Country Using Six Major Journals: The First Decade of the New Millennium, *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 35 (3): 381-416.
- Pritchard, Alan (1969). Statistical Bibliography or Bibliometrics?, *Journal of Documentation*, 25: 348-349.
- Raisig, L. M. (1962). Statistical Bibliography in The Health Sciences, *Bulletin of the Medical Library Association*, 50 (3): 450.
- Sanchez, A. D., Garcia, J. A., Rama, M. C. ve Vazquez, E. G. (2016). Literature Review of Wine Tourism Research: Bibliometric Analysis (1984–2014). İçinde Peris-Ortiz, M., Rama, M. C. ve Armengot, C. R. Wine and Tourism: A Strategic Segment for Sustainable Economic Development (s. 257-273), İsviçre: Springer International Publishing.
- Sheldon, P. (1991). An Authorship Analysis of Tourism Research, *Annals of Tourism Research*, 18: 473–484.
- Şahin, S. ve Acun, A. (2015). Turist Rehberliği Alanının Bibliyometrik Profili (Ulusal Turizm Kongreleri Bildirileri), *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18 (34): 213-234.
- Temizkan, S. P., Çiçek, D. ve Özdemir, C. (2015). Sağlık Turizmi Konusunda Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Profili, *International Journal of Human Sciences*, 12 (2): 394-415
- Turan, A. (2014). Turizm Konulu Yüksek Lisans Tezlerinin Bibliyometrik Özellikleri (1984-2013), VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiriler Kitabı (s. 3-15), Aydın: Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi ve Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Türktarhan, G. ve Kozak, N. (2012). Turizm Yıllığı'nın Bibliyometrik Profili, VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiriler Kitabı (s. 567-584), Antalya: Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi ve Gazi Üniversitesi.
- Türktarhan, G. (2014). Türkiye’de Turizm Alanyazınının İncelenmesi: “Sistematik Türkiye Turizm İşletmeciliği Bibliyografyası (1929-1984)” Üzerine Bir İnceleme, VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiriler Kitabı (s. 182-199), Aydın: Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi ve Dokuz Eylül Üniversitesi.

- Ulu, S. ve Akdağ, M. (2015). Dergilerde Yayınlanan Hakem Denetimli Makalelerin Bibliyometrik Profili: Selçuk İletişim Örneği, *Selçuk İletişim*, 9 (1): 5-21.
- Vijay, K. R. ve Raghavan, I. (2007). Journal of Food Science and Technology: A Bibliometric Study, *Annals of Library and Information Studies*, 54: 207-212.
- Yalçın, H. (2010). Millî Folklor Dergisi'nin Bibliyometrik Profili (2007-2009), *Millî Folklor*, 85: 205-211.
- Yılmaz, G. (2015). Turizm Destinasyonlarında Restoran Biçimleşmeleri Üzerine Nitel Bir Araştırma: Kapadokya Örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yüncü, D. K. ve Kozak, N. (2012). Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi: Araştırma Konuları ve Kurumlar Arası İşbirliğinin Sosyal Ağ Analiz ile İncelenmesi, VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiriler Kitabı (s. 642-660), Antalya: Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi ve Gazi Üniversitesi.
- Zencir, E. ve Kozak, N. (2012). Sosyal Bilimler Enstitü Dergilerinde Yayımlanan Turizm Makalelerinin Bibliyometrik Profili (2000-2010), VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Bildiriler Kitabı (s. 673-682), Antalya: Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi ve Gazi Üniversitesi.